

7,62 mm Pistolet maszynowy PPD obr. 40/wz. 40

Propagandowe zdjęcia radzieckich Gwardzistów, w ręku żołnierza na pierwszym planie pistolet maszynowy PPD obr. 40

Rys historyczny

Prace nad pistoletami maszynowymi prowadzono w ZSRR od połowy lat 20. XX w. Przez pierwszych kilka lat nie powstała żadna udana konstrukcja. Podstawowa przyczyna niepowodzeń tkwiła w rodzaju amunicji, którą próbowano je zasilać. Były to naboje 7,62 × 38 mm R, używane w przepisowej broni bocznej Armii Czerwonej – rewolwerze Nagant obr. 1895. Była to amunicja teleskopowa (pocisk schowany wewnątrz łuski) z wystającą kryzą, nie nadająca się do zasilania broni automatycznej.

Po przyjęciu do uzbrojenia w 1930 roku pistoletu TT oraz amunicji 7,62 × 25 mm prace wznowiono. Początkowo rezultaty nie były zbyt zachęcające. Nowe konstrukcje były skomplikowane i zawodne, w konsekwencji kolejno odrzucane w trakcie prób. Konstrukcją przełomową okazał się pistolet maszynowy Diegtariowa – Pistolet maszynowy PPD obr. 34. Prototyp zaprezentowano w 1929 roku, a w 1935 roku po szeregu prób został on przyjęty na uzbrojenie sił zbrojnych (indeks ГРАУ: 56-A-133). Do produkcji elementów tego pistoletu maszynowego użyto pracochłonnej technologii obróbki skrawaniem, co podnosiło koszty i ograniczało wydajność. W 1938 roku

wprowadzono w opuszczających fabrykę egzemplarzach drobne modyfikacje (model oznaczany jako PPD obr. 1934/38), który był dostosowany do magazynków bębnowych o pojemności 73 naboji (masa załadowanej broni wzrastała do 5,19 kg; w praktyce dla uniknięcia zacięć ładowano tylko 71 naboji). Do końca 1939 roku wykonano ok. 5 tysięcy egzemplarzy tej broni.

W rejonie Leningradu – zima 1941-1942

Doświadczenia wojny radziecko-fińskiej otrzeźwiły radzieckich decydentów i w styczniu 1940 roku wznowiono produkcję zmodernizowanego PPD obr. 40 zasilanego z magazynków identycznych z magazynkami Suomi. Pistolety PPD miały dwupozycyjne wyprowadzenie naboju z magazynka, natomiast Suomi jednopozycyjne. Zastosowano stałą iglicę. Aby magazynek bębnowy mógł być zastosowany w PPD należało przekonstruować zamek lub obciąć jedną szczękę magazynka (inaczej zamek nie domykał się). Pod presją czasu Diegtariow wybrał drugie rozwiązanie, co skutkowało częstszymi zacięciami. Pomimo tej wady do końca roku wyprodukowano około 80 tysięcy pistoletów maszynowych PPD obr. 40. Jednocześnie ogłoszono konkurs na nowy pistolet maszynowy. Nowa konstrukcja miała być łatwiejsza i tańsza w produkcji niż PPD obr. 40. Diegtariow kolejny raz zmodernizował swój pistolet maszynowy, jednak jego broń okazała się pod każdym względem słabsza od pistoletu maszynowego skonstruowanego przez G.S. Szpagina, który został przyjęty do uzbrojenia jako PPSz. Mimo to, wyprodukowane już pistolety pozostały w uzbrojeniu wojska. Niewielkie ilości PPD

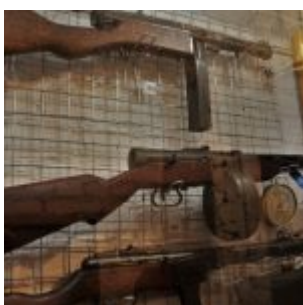
znalazły się nawet w uzbrojeniu polskiej 1. Dywizji Piechoty im. T. Kościuszki, gdzie nie był bronią typową (po wojnie, w 1950 roku wykazywano jeszcze 22 sztuki dla żołnierzy Wojska Polskiego). Samej broni wyprodukowano około 200 tysięcy egzemplarzy.

W służbie niemieckiej przejęte egzemplarze broni otrzymały oznaczenie 7,62 mm Maschinenpistole 716 (r).

Opis konstrukcji

Automatyka broni wykorzystywała energię odrzutu zamka swobodnego. Pistolet mógł strzelać z zamka otwartego ogniem pojedynczym i ciągłym. Lufa z chromowanym przewodem, zaopatrzona w 4 prawoskrętne bruzdy, umieszczona w perforowanej osłonie-chłodnicy, połączona na gwint z komorą zamkową. W przedniej części komory zamkowej znajdował się wyrzutnik łusek, od dołu gniazdo magazynka, a wzdłuż prawego boku biegło podłużne wycięcie dla raczki zamkowej, zaopatrzonej w przesuwany bezpiecznik.

Autor – zdjęcia: Dawid Kalka
Ekspонат ze zbiorów: Fort Gerharda – Muzeum Obrony Wybrzeża,
Świnoujście, Polska

Zastosowana amunicja

Rosyjska amunicja była lokalną adaptacją niemieckiego naboju pistoletowego 7,63×25 Mauser. Naboje pakowano w zbiorcze drewniane skrzynki mieszczące 2304 sztuki. Masa magazynka bębnowego bez naboii 1,15 kg, a załadowanego ok. 1,8 kg.

1. Zwykła 7,62-мм пистолетный патрон образца 1930 года (П):

Długość naboju: 34,85 mm

Długość pocisku: 14 mm

Masa naboju: 11 g

Masa pocisku: 5,6 g

Prędkość wylotowa: 480 m/s

Masa ładunku miotającego: 0,55 g

Donośność skuteczna: 200 m

Pocisk pełnopłaszczowy P z ołowianym rdzeniem.

2. Przeciwrancerna 7,62-мм пистолетный патрон с с бронебойно-зажигательной пулей образца 1941 года (П-41):

Długość naboju: 34,85 mm

Długość pocisku: 16,5 mm

Masa naboju: 10,67 g

Masa pocisku: 5,16 g

Masa ładunku miotającego: 0,55 g

Prędkość wylotowa: 490 m/s

Pocisk pełnopłaszczowy P-41 ze stalowym rdzeniem oraz niewielkim ładunkiem zapalającym.

Jeden z składów uzbrojenia w Leningradzie w 1940 roku

Podstawowe dane taktyczno-techniczne

Kaliber: 7,62 mm

Amunicja: 7,62 × 25 mm

Masa: własna 3,63 kg, z pełnym magazynkiem 5,4 kg

Długość całkowita: 778 mm

Długość lufy: 278,85 mm, w tym część gwintowana 244 mm

Długość linii celowniczej: 390 mm

Zasilanie: magazynek bębnowy na 71 naboii

Szybkostrzelność: teoretyczna 900 strz./min., praktyczna do ok. 100 strz./min.

Autor – Dawid Kałka

Bibliografia

1. Karabiny karabinki i pistolety maszynowe Encyklopedia długiej broni wojskowej XX wieku – Żuk Aleksandr B.
2. Witold Głębowicz, Roman Matuszewski, Tomasz Nowakowski: Indywidualna broń strzelecka II wojny światowej, Warszawa 2010
3. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/pmppd40-ru/>
4. <http://www.dws-xip.pl/encyklopedia/pmppd34-ru/>
5. https://pl.wikipedia.org/wiki/Pistolet_maszynowy_PPD